

За служебно ползуване!

ЗА ПО-НАТАТЪШНО ЕДИНЕНИЕ НА БЪЛГАРСКАТА СОЦИАЛИСТИЧЕСКА НАЦИЯ

Решение на Политбюро на ЦК на БКП

Единението на всяка нация е залог за нейното развитие и осъществяване на историческите ѝ цели. В условията на дълбоко и всестранно революционно преустройство и демократизация на нашето общество, на формирането на ново историческо съдържание в света по-нататъшното единение на българската социалистическа нация става един от основните фактори за превръщане на България във високоразвита и културна страна.

Българският народ преживя трагични превратности в своята съдба. Пет века той бе лишен от независима държава и подложен на жестока асимилация от османските поробители. След Освобождението, едно от най-великите събития в нашата история, народът ни преживя две национални катастрофи.

Процесът на преодоляване на тежките последствия от турското робство е дълбокохуманен и необратим. Той съответствува напълно на интересите на целия български народ и не е насочен против никоя друга страна или нация. Този процес протича през целия период от Освобождението до днес, преминавайки както през етапи на активно развитие, така и на застой.

Необходимо е да се подчертае, че социалистическата революция у нас победи, без да е решен националният въпрос. Наред с решаването на задачите на социалистическото изграждане партията трябваше да търси решение и на националния въпрос. Социалистическите преобразования още по-релефно разкриха противоречията между съвременните реалности и следите от миналото. Тези преобразования създадоха предпоставки за по-голяма интензивност и дълбочина на процеса на сплотяване на българския народ.

Историческо значение за по-нататъшното единение на нашата социалистическа нация има ленинската априлска политика на партията. В резултат на нея бяха преодоляни и грешките в тази област, допуснати по време на култа към личността. През последните десетилетия естествено и ускорено се разви процесът на възраждането на българското национално самосъзнание на потомците на насилствено ислямизираните българи. Негов конкретен израз е и завършилото възстановяване на българските им имена. Започна етап на ново осмисляне на единния български корен, на общотоминало, настояще и бъдеще, на общата ни съдба като нация и държава.

В подкрепа на този процес партийните комитети и организации, дружбите на БЗНС и държавните органи, общественно-политическите и масовите организации, учебните, културните и научните институти, средствата за масова

информация разгърнаха високоблагородна и целенасочена работа за патриотичното възпитание на народа, за възстановяване на историческата истина, за ликвидиране на последиците от петвековното робство. Все повече се изменят съзнанието, чувството за дълг и отговорност на отделния гражданин за развитието на българската нация. Увеличава се общественно-политическата активност. Утвърждават се нов бит и култура върху основата на националните традиции и тяхното съвременно социалистическо развитие.

Научните, археологическите, краеведските и родовите изследвания дадоха допълнителна информация за възникването и развитието на българската държава и нация.

Успешно се осъществява политиката на партията и държавата за ускорено развитие на икономиката, на материалната база на културата и образованието, обновяването на жилищния фонд и благоустрояването на селищата, изостанали в развитието си преди победата на социалистическата революция у нас. Изградиха се много нови промишлени предприятия и цехове, създадоха се нови отряди на работническата класа. Този курс има фундаментално значение за правилното протичане на процеса на национално единение.

Просветното дело се утвърждава като постоянен и най-активен фактор за патриотичното възпитание и развитие на подрастващото поколение и на целия народ.

Рязко се разшири обхватът на децата в детските градини и училищата. Увеличи се броят на висококвалифицираните учители, включително и на привлечените от други райони. В резултат на това се повиши и качеството на учебно-възпитателния процес.

Чувствително се издигна равнището на културния живот. Разшири се художествената самодейност. Засили се борбата против фанатизма и консерватизма, разгърна се активна работа за утвърждаване на българското национално съзнание, за повишаване на езиковата култура, за още по-пълно участие на всички граждани в процесите на преустройство на нашето общество. Повиши се ролята на интелигенцията от средата на потомците на ислямизираните българи.

В нашата външнополитическа дейност успешно се отстоява историческата истина, че България е еднонационална държава, в границите на която няма нито чужда земя, нито национални малцинства.

Процесът на национално единение среща и трудности, сблъсква се с нерешени проблеми.

Твърде дълбоки са деформациите в националното съзнание и чувствата на някои хора. Тяхното преодоляване протича бавно и противоречиво. Към този сложен процес невинаги се подхожда с дълбоко познаване, умение, гъвкавост и такт. Не се прави достатъчно дълбок анализ на причините, които ги пораждат, не се вземат своевременни мерки за предотвратяване на едни или други отрицателни явления.

На редица места все още не е преодолян бюрократичният подход в работата с хората. Проявява се неумение да се води конкретна и диференцирана, търпелива и убедителна идейновъзпитателна работа. Допуска се избързване или пасивно изчакване на развитието на някои процеси. Недостатъчна е личната ангажираност на стопанските ръководители. Незадоволителни са усилията за разширяване на местните активи, за конкретното ангажиране на местната интелигенция. Някъде се изпуска инициативата, липсва настъпателност в борбата срещу негативните явления. Ненавсякъде обстановката в трудовите колективи способствува за патриотичното възпитание.

Недостатъчна е навременната информация, непълно се използват резултатите от научните изследвания, археологическите разкопки, проучванията в областта на етнографията, езикознанието, топонимията и краезнанието.

Редица научни и културни институти, творчески съюзи, средства за масова информация се занимават епизодично с проблемите на патриотичното възпитание. Не се води достатъчно активна борба с прояви на национален nihilизъм и на лъжехуманизъм.

Не са коригирани някои по-раншни оценки, мероприятия и термини, които са в дисонанс с протичащия сега процес. Това се използва за политически спекулации и опити за дискредитиране политиката на партията.

Мудно се изпълняват решенията за развитието на материално-техническата база на телевизията и радиото. Населението на много райони не получава качествен радио- и телевизионен сигнал.

Незадоволителна е активността на редица първични партийни организации, критичният анализ на работата по патриотичното възпитание, личният принос и поведение на комунистите.

Не се прави необходимото за въвличане на цялото население в работата по патриотичното възпитание и единението на нацията. Част от интелигенцията и кадрите недооценяват същността и значението на този процес.

Недостатъчно се използват възможностите на дипломатическите ни представителства в чужбина. Незадоволителна е ефективността на задграничната пропаганда.

Процесът на единението на българската нация има своите исторически периоди и свързани с това водещи национални цели.

Обновлението на социалистическото общество, претворяването в живота на нацията на Юлската концепция, задълбочаването на дружбата ни със Съветския съюз създават нови възможности за още по-голямо укрепване на единството на българската нация, на единното българско социалистическо съзнание. Приобщаването на потомците на ислямизираните българи към националния организъм е страна на процеса на национално единение, една от неговите прояви. Главното и същественото в този процес е, че в него участвуват всички български граждани.

За целта Политбюро на ЦК на БКП намира за необходимо:

Националното единение да се разбира и осъществява като процес, който обхваща цялата нация - всички социално-класови, териториални и религиозни общности, всички възрастови групи.

Ето защо в процесите на националната консолидация активно следва да участвуват всички български граждани. Голяма е отговорността на българите, които не са засегнати от последиците на ислямизацията. Те трябва да станат инициативна сила за приобщаване потомците на ислямизираните българи към нацията, към нашите социалистически ценности и национални идеали.

Първостепенна и постоянна задача на всички партийни, държавни, обществени и стопански органи и организации да бъде патриотичното възпитание на народа, по-нататъшното единение на българската социалистическа нация. Особено внимание да се отделя на работата с децата и младежта. Да се утвърждава съзнанието, че религиозната принадлежност не обуславя националността, решително да се противодействува срещу опитите да се отъждествява ислямското изповедание с принадлежност към чужда нация. Да се издига патриотичното чувство, гражданският дълг и отговорност на всички българи за преодоляване на изкуствено създаденото в миналото на тази основа разделение на българската нация.

Най-пълноценно да се използват социално-икономическият, политическият, идеологическият, научният и културният потенциал на социализма, на преустройството и обновяването на нашето общество за по-нататъшното единение на българската социалистическа нация.

Да продължи осъществяването на курса за ускорено социално-икономическо развитие на изостаналите в миналото райони. Да се модернизира материалната база на икономиката, с предимство да се осигуряват ресурси за технологическо и техническо обновяване на съществуващите промишлени и строителни мощности. Специално внимание да се отделя за развитието на производителните сили от качествено нов тип, като се използват най-ефективно природно-климатичните условия, човешките, минералните, поземлените водните, горските и други ресурси.

Последователно да се провежда линия за взаимно отваряне на областите и на общините по отношение на научно-техническото обслужване, подготовката на кадри, рационалното използване на трудовите ресурси, обогатяването на духовния живот, като решително се пресичат местническите уклони в дейността на някои общински ръководства.

Задълбочаването на обновителните процеси в икономиката и социалната сфера да се осъществява на основата на новите форми и механизми, на възможностите, които предоставят Указът за стопанската дейност и Правилникът за неговото приложение. Да се създават аграрни фирми и да се предоставя земя на акорд и под аренда в планинските и полупланинските райони на страната. Да се отпускат целеви държавни кредити при изгодни условия за закупуване на животни, селскостопанска техника, инвентар. Да се осигуряват парцели, заеми, строителни материали и други улеснения за изграждане на жилища. Да се вземат мерки за

предимствено снабдяване със селскостопанска техника, инвентар, посадъчен материал, разплодни животни и други.

Въз основа на новата аграрна политика в условията на преустройството да се засилва привързаността на хората към земята, да се предоставя земя на акорд и под аренда, да се поощрява социалистическото акционерство, да се изграждат фирми за строителни работи, за поддържане на пътища, водопроводи, канализация, услуги и т.н. Да се стимулира участието в кооперативната дейност при изкупуване и преработка на селскостопански продукти и др.

В следващите години по програми на областните и общинските народни съвети да се довърши изграждането на материалната база на детските заведения, училищата и интернатите. Да се подобрява базата на културата и да се усъвършенствува празнично-обредната система. В кратки срокове да се радиофицират всички селища. Да се изгради пътна мрежа, да се подобрят качеството и честотата на транспортните връзки между селищата.

За изпълнението на тези задачи Министерският съвет да приеме съответно постановление.

На ново качествено равнище да се издигне идеологическата работа и дейността в цялата духовна сфера по проблемите на единението на българската нация, патриотичното и класово-партийното и интернационалното възпитание на трудещите се.

Особено важна е ролята на българската интелигенция. Всички нейни отряди трябва с чувство на патриотичен дълг да поемат своята гражданска отговорност и най-дейно да участвуват в осъществяването на това историческо дело.

Все повече да се повишава ролята на българското училище. Министерството на културата, науката и просветата да разработи целева програма за по-нататъшното утвърждаване на училището в тези райони като духовно средище, постоянен и най-активен фактор за патриотичното и интернационалното възпитание, за трудовата и професионалната подготовка на подрастващите поколения. Особено внимание да се отделя на изучаването на български език, за обогатяване на езиковата култура, за задълбочено изучаване на родната история и география, за формиране на национално съзнание и обич към духовните ценности на българската нация. Усвояването на българските песни и танци да бъде негова постоянна задача. Да се направят съответни изменения в учебниците, учебните програми и учебно-възпитателния процес, да се разработят и осъществяват мерки за подобряване на качествения състав на педагогическите кадри.

Областните и общинските комитети на БКП, първичните партийни организации да повишават ефективността на идейновъзпитателната работа, като разнообразят формите и средствата и отделят особено голямо внимание на индивидуалната работа с хората, на семействата и възрастните, на жените. Тяхна грижа следва да бъде освобождаването от отживелиците, предразсъдъците и вредните стереотипи, наследени от миналото. На активистите да се възлагат конкретни партийни поръчения за създаване на близки приятелски отношения, на

дружески връзки между семейства, в бригади, трудови колективи, училища и т.н. В ППО и партийните бюра системно да се разглежда поведението и приносът на отделни комунисти, да се изисква съответствие между думи и дела в тяхното поведение и дейност.

Домовете за идейновъзпитателна работа да засилят своята дейност в ППО, активите на обществените организации и трудовите колективи, като привличат добре подготвени по проблемите на патриотичното възпитание специалисти, използват съвременни технически средства, видеофилми и други материали по проблемите на развитието на българската социалистическа нация.

Да се вземат мерки за издаване на повече популярна литература по проблемите, свързани с историята на българския народ и формирането на нацията. Особено големи грижи да се полагат за издаване на сборници с популярни патриотични и народни песни за художествена самодейност. Да се състави програма за производство на видеофилми и да се осигури с предимство доставяне на видеокасетофони в селищата особено там, където живеят потомци на ислямизираните българи.

Решително да се подобри научноизследователската дейност на научните институти при БАН, на катедрите във ВУЗ, АОНСУ и другите научни звена по проблемите на развитието на българската народност и нация. Да се разобличават фалшификациите на българската история. Особено внимание да се обърне на изучаването на съвременните процеси и тенденции в развитието на българската социалистическа нация.

Научнокоординационният съвет към Българската академия на науките и Софийския университет по проблемите на възродителния процес да се утвърди като Национален център за насочване и координация на изследователската работа по проблемите на българската народност и нация, като му се даде необходимият статут и се осигурят финансови средства за целеви научни изследвания и публикации.

Да се разработи специална програма за сътрудничество и организиране на съвместни прояви на наши научни звена със сродни научни центрове и учени в чужбина.

Без отлагане да се обявят аспирантури у нас и в чужбина за подготовка на млади научни работници по различните аспекти на формирането и развитието на българската народност и нация.

Да се насочат целево допълнителни кадрови и финансови ресурси за археологически разкопки, за събирателска и родоизследователска дейност, за развитие на музейното дело.

Да продължи изучаването и издаването на наши и чужди архивни материали и изследвания, свързани с историята на българския народ. Да се популяризират трудове на български автори в чужди авторитетни издания. ТСО "Българска книга и печат" да организира издаването на библиотека "Българознание".

Системно да се изучават общественото мнение и политическите настроения по проблемите на патриотичното възпитание.

Широко да се разгърне и да се подобри качеството на лекционната пропаганда. Републиканското дружество за разпространение на научни знания "Георги Кирков", областните и общинските комитети на БКП и ръководствата на обществените организации да организират лектории, кръгли маси и народни университети, да се разшири издаването на специализирана литература.

Министерството на културата, науката и просветата да предприеме решителни мерки за насищането на селищата с богат културен живот. По целево финансирани програми да се осигурява гостуването на театрални, музикални и самодейни състави, на писатели, художници и други дейци на културата, да се организират подвижни изложби, музеи и др. Широко да се развият връзките на културните институти със селищата и общините.

Да се полагат грижи за разгръщане на разнообразен културен живот и художествена самодейност в селищата и кварталите от читалищата, културните, профсъюзните и младежките домове, видеоклубовете, библиотеките и др.

Министерството на културата, науката и просветата да създаде условия и осигури подготовка на ръководители на културно-масовата дейност, на самодейни състави и на специалисти за обредна дейност.

Проблемите на патриотичното възпитание да заемат централно място в работата на творческите и на творческо-професионалните съюзи, които да пренасят все по-значителна част от дейността си по места. Особено внимание да се отделя на привличането и развитието на талантиви творци. На патриотичната проблематика да бъдат посветени ярки и силни творби, като се вземат конкретни мерки за стимулиране на техните автори.

Средствата за масова информация да отделят още по-голямо внимание на проблемите на духовното единение и развитие на българската нация. Да се пише постоянно, компетентно, правдиво, в непосредствена връзка с цялостното обновяване на обществото. Да се изтъкват завоеванията и промените в живота и бита на хората, тяхното непосредствено участие в преустройството на обществото, в разгръщането на демократизацията, да се разобличават противниците на единството на българската нация.

И занапред стриктно да се спазват Конституцията и законите на страната, гарантиращи правата и свободата на съвестта на гражданите, независимо от тяхното вероизповедание.

Да се подкрепят инициативите на българската православна църква, мюсюлманското и другите вероизповедания у нас за защита на националното достойнство на вярващите, за патриотичното възпитание на народа и отстояване на интересите на българската нация, за нутрализиране на антибългарската пропаганда.

Министерският съвет да осигури ускорено изграждане на предавателната мрежа за качествено приемане на програмите на Българската телевизия и радио във всички райони и селища на страната.

Грижата за единението на българската нация, укрепването на единно българско национално съзнание следва да пронизват цялостната дейност на партийните комитети и организации. Главното в новия етап е пренасянето на работата в първичните партийни организации и в партийните групи, разширяването на връзките с безпартийните, издигането на авангардната роля на комунистите. Те трябва системно да обсъждат и решават възникващите в трудовите колективи и селищата проблеми, да правят реална оценка на изменящата се обстановка, да анализират приноса и поведението на отделния комунист, да изучават и разпространяват положителния опит. Особени грижи да се полагат за приемането в партията на младежи и жени.

Да се подобри координацията и настъпателността на всички органи и организации за патриотичното възпитание на народа, да се утвърждава комплексният подход на работа и въздействие.

Секретариатът на ЦК на БКП, областните и общинските комитети на партията и партийните организации да обградят с грижи и внимание кадрите из средите на потомците на ислямизираните българи, да разработят система за подбор, за тяхното развитие и израстване, за повишаване на тяхната инициативност и принос за патриотичното възпитание на трудещите се.

Целенасочени грижи да се полагат за обучението и квалификацията на кадрите на актива в АОНСУ, в областните партийни школи, в школите на Отечествения фронт, профсъюзите и Комсомола.

Политбюро на ЦК на БКП високо цени дейността на Българския земеделски народен съюз за патриотичното възпитание на народа и изразява увереност, че сдружените земеделци и занаятчии ще развият активно тази високоблагородна дейност.

Обществено-политическите и масовите организации да разширяват обхвата и разнообразяват формите и средствата за патриотичното възпитание на трудещите се, младежта и децата; да съдействуват за повишаване на общественно-политическата активност и дисциплина; да поощряват инициативите за организиране на дружески връзки и контакти между трудови колективи от различните райони на страната, общуването по месторабота и по местоживееене.

Все повече да се издига ролята и отговорността на Отечествения фронт като школа за социалистически патриотизъм на народа. Комитетите и организациите да засилят дейността си за изучаване и приобщаване на населението към борческите ни традиции. Да активизират работата за подобряване на нравствения климат и за издигане на културата на общуване между хората по местоживееене, за разнообразяване на инициативите, укрепващи любовта към родното място и родината. Да обогатяват дейността си за издигане ролята на семейството в патриотичното възпитание на подрастващите, за разширяване връзките между училището и семейството, между семейството и здравните работници. Решително да

подобряват работата на школите за активисти и на домовете за социалистически бит и култура, за издигане ролята на жените във възпитанието на децата.

Да се оказва близка и конкретна помощ на културно-просветните клубове на бежанците.

Комитетът на българските жени да разгърне широка дейност за още по-активно участие на жените във възпитанието на децата в дух на патриотизъм и любов към родината. Особено внимание да се обърне на ролята на жената за преодоляване на битовия консерватизъм и отживелиците от миналото в семейството.

В условията на преустройството нараства ролята и отговорността на Комсомола за патриотичното възпитание на младото поколение и единението на българската нация. Първостепенна грижа и задача на комсомолските дружества и организации, на пионерските отряди и дружини е да разгръщат богатата по съдържание и разнообразна по форми работа за по-нататъшното издигане на националното достойнство и българското самосъзнание на децата и младежите.

Да се разгръща родоизследователската, краеизследователската и събирателската дейност на комсомолските и пионерските организации, да се води борба срещу проявите на национален нихилизъм. Да се преодоляват предразсъдъците и пречките, свързани със създаването на семейства между младежи и девойки, чиито родители са изповядвали или изповядват различна религия.

Българските професионални съюзи чрез разнообразни инициативи в трудовите колективи още по-дейно да работят за възпитанието на трудещите се в духа на най-добрите революционни и трудови традиции на българската работническа класа. Специални грижи да полагат за професионалното израстване на млади работници, за повишаване на тяхното образование и квалификация, за издигане от тяхната среда на кадри в органите на самоуправление и профсъюзните ръководства. Да въвличат трудещите се в удожествената самодейност, в научно-техническото творчество, в туризма и спорта. Да подобряват решително своята културно-масова и социална дейност, да разширяват възможностите си за отдых и почивка на трудещите се. Заедно със стопанските организации да предприемат конкретни мерки за политико-възпитателна работа с пътуващите и временно заетите на други места работници и със семействата им.

Активните борци против фашизма и капитализма още по-дейно да участвуват във възпитателната работа сред трудещите се и младежта за разкриване на героичните страници от борбата срещу капитализма и фашизма, за популяризиране на трудовия героизъм в изграждането на социализма като извор на класово-партийно и патриотично възпитание.

Българският съюз за физкултура и спорт съвместно с общините и кметствата да разгърне масова физкултура и спорт сред младежта в тези райони, да оказва тренърска помощ и да разширява спортната база в градовете и селата. С активната помощ на Българския туристически съюз да се разгръща екскурзионна и туристическа дейност в родината ни.

Решително да се издигне ролята на Българската народна армия, на войските на Министерството на вътрешните работи, на Строителните и Транспортните войски за патриотичното възпитание и единението на българската нация. Главното политическо управление на Народната армия, партийните комитети и организации, комсомолските дружества във войските да обогатяват и разнообразяват формите и средствата на идейновъзпитателната работа за повишаване на националното съзнание, да възпитават воините в духа на вековните традиции, създадени в борбите на българския народ за национално и социално освобождение, на обща и равна отговорност за съдбата на родината.

Министерството на външните работи, дипломатическите мисии в чужбина и пропагандните средства широко да популяризират политиката на НР България, преустройството и обновяването на нашето общество, включително по въпросите на хуманитарната проблематика и развитието на българската нация. Системно да се противодействува на спекулациите в чужбина по тези въпроси.

Да се провежда и занапред активна и динамична политика за укрепване на международния мир и сигурност, за разоръжаване и решаване на глобалните проблеми, за общеевропейско и общобалканско сътрудничество, в духа на Заключителния документ на Виенската среща, за да се издига още повече международният престиж на социалистическата ни родина.

Специално внимание да се отделя на разширяване на връзките с ислямските страни и на популяризирането на съществуващата свобода на вероизповеданията в България. И занапред да се провежда принципният курс за развитие на добросъседство и сътрудничество с Турция, като решително се изключват всякакви претенции за турско малцинство у нас и се пресичат опитите за намеса във вътрешните работи на суверенната българска държава.

Политбюро на ЦК на БКП предлага на Народното събрание, на Държавния и Министерския съвет да отделят още по-голямо внимание на проблемите, свързани с по-нататъшното развитие и укрепване на единството на българската социалистическа нация; да засилят своя контрол и взискателност за подобряване на работата на всички държавни органи и ведомства по тези въпроси; да се усъвършенствува законодателството в тази област.

До края на юни 1989 г. областните и общинските комитети на БКП, министерствата и ведомствата, ръководствата на стопанските, на общественно-политическите и масовите организации, на творческите и на творческо-професионалните съюзи, средствата за масова информация въз основа на настоящото решение да направят оценка на досегашната си дейност и да приемат свои план-програми за подходите и практическите дейности, за конкретна работа за по-нататъшно единение на българската социалистическа нация.

Секретариатът на ЦК на БКП, областните и общинските комитети на партията периодично да обсъждат изпълнението на настоящото решение и осъществяват действен контрол.

Развитието и укрепването на българската социалистическа нация има съдбоносно значение за преустройството, за по-нататъшното изграждане на

социализма у нас и трябва да стане дело на цялата партия, на целия народ. Активното участие в този процес е критерий за политическа зрелост, за любов и вяръност към социалистическата родина.

Политбюро на ЦК на БКП изразява увереност, че всички партийни, държавни, обществени и стопански органи и организации ще поставят това решение в основата на своята дейност, че то ще даде мощен импулс за по-нататъшното осъществяване на преустройството, ще издигне на нова степен националното социалистическо съзнание и единение на българския народ.

Изх. № 382

21 април 1989 г.

/Утвърдено от Политбюро на ЦК на БКП

с протокол № 69 от 11.IV.1989 г./